

Оља Стојановић

Музеј позоришне уметности Србије у Београду

Установа културе од националног значаја

olja.stojanovic@mpus.org.rs

БИБЛИОТЕКА МУЗЕЈА ПОЗОРИШНЕ УМЕТНОСТИ СРБИЈЕ У БЕОГРАДУ ОД ОСНИВАЊА ДО ДАНАС

Сажетак

Овај рад посвећен је Библиотеци Музеја позоришне уметности Србије у Београду с циљем представљања историјског развоја Библиотеке, почев од 1952. године, када се први пут помиње као *Одељење Библиотеке, Хемерошке и Позоришне библиографије*, па све до формирања савременог одељења под називом *Библиотека, Хемерошка и Дигитална колекција*. Читаоцу се представља организација рада Музеја, с посебним освртом на дефинисане послове у Библиотеци који се спроводе кроз рад са корисницима, прикупљањем, проучавањем и чувањем материјала драгоценог за историју и развој позоришне уметности у Србији. Рад омогућава драгоцену интроспекцију у фонд Библиотеке, који броји преко 9.000 јединица монографских, као и преко 200 наслова серијских публикација, али се бави и проблемом недостатка простора и неадекватним условима за рад, када је реч о раду са корисницима у простору Библиотеке. Такође, разматра пројекат дигитализације фондова Музеја позоришне уметности Србије који је покренут почетком 2008. године у циљу пружања информационалних услуга корисницима ван просторија Музеја. Завршни део рада наглашава приоритете у раду Библиотеке и промовише активности у предстојећем периоду.

Кључне речи: Библиотека, Музеј позоришне уметности Србије, историјат, специјалне библиотеке, збирке, књижни фондови, каталогизација, дигитализација, *Театрoслов*, хемеротека

Оснивање

Након ратних разарања у Другом светском рату, у Србији се осетио снажан полет у области библиотекарства, музеологије и архивистике када се посебна пажња посвећује оснивању музеја као чуварима културно-историјских докумената. Поред неколико мањих музеја и збирки, након ослобођења Београда основани су Музеј Вука и Доситеја, Музеј примењене уметности, Железнички музеј и Музеј позоришне уметности Србије.

Непосредан повод оснивању Музеја позоришне уметности Србије била је изложба поводом осамдесет година од отварања зграде Народног позоришта у Београду. Прва велика изложба, организована 1949. године, показала је целокупну делатност Народног позоришта од оснивања и период дуготрајног развоја позоришног живота у Београду. Ово је била посебна прилика да се пронађу, сакупе и покажу разноврсни архивски и други, предмети везани за ову најстарију позоришну установу у Београду. Током припреме изложбе настала је идеја да се оснује позоришни музеј чији би задатак био да прикупља, чува и проучава материјал који је драгоцен за историју и развој позоришне уметности у Србији.

Међутим, идеја да се оснује Музеј позоришне уметности Србије датира још с почетка 20. века, када је драмски писац Бранислав Нушић, у то време вршилац дужности управника Народног позоришта у Београду, иницирао оснивање Позоришног музеја. У периоду између два светска рата било је неколико покушаја да се оснује музеј, они нажалост, нису спроведени у дело.

Музеј позоришне уметности Србије основан је 28. новембра 1950. године, Уредбом Министра за науку и културу Народне Републике Србије, са задатком да прикупља, чува, проучава и излаже материјал од значаја за развој позоришне уметности у Србији, као и материјал који се односи на живот и рад истакнутих чланова позоришта. „Београд је најзад добио једну установу која је – да је било среће! – одавно требало да постоји.”¹ Бројне новине и истраживачи овим запажањем извештавају о отварању Музеја позоришне уметности Србије у Београду.²

¹ Сл. А Јовановић, „Стварање позоришног музеја“, *Република* (6. 10. 1953)

² Давне 1901. године, први иницијатор Позоришног музеја био је драмски писац Бранислав Нушић, тадашњи вршилац дужности управника Народног позоришта у Београду. Од тог тренутка покренута је иницијатива да се оснује Позоришни музеј, а која ће трајати деценијама.

Директор и оснивач постала је Милена Николић-Јовановић,³ први и једини кустос током прве две године рада ове институције.

Од почетка свог постојања Музеј позоришне уметности Србије постао је специјализовани музеј и био је међу првим такве врсте у Југославији.⁴ Делимичан темељ овој делатности поставио је Архив и Музеј Хрватског народног казалишта у Загребу који је 1965. године прешао у надлежност Завода за књижевност и театрологију Југословенске академије знаности и умјетности – Одјек за театрологију. Након Београда, у Љубљани је 1952. године основан Словенски гледалишки музеј, у Сарајеву 1969. године Музеј књижевности и позоришне умјетности Босне и Херцеговине, док је Позоришни одсек Музеја Војводине, као самостална јединица оформљен 1951. године. Године 2010. Музеј позоришне уметности Србије у Београду добија још једну сродну институцију. Тада је у саставу Народног позоришта у Београду отворен Музеј Народног позоришта у Београду који своје прве привремене просторије добија 1951. године на мансарди зграде Музеја примењене уметности у улици Вука Караџића број 18. Септембра 1952. године Музеј се сели у адаптирану кућу свињарског трговца Милоја Божића у Господар Јевремовој улици број 19, где се и данас налази.

Организација библиотеке

Готово од самог оснивања, формиране су посебне музејске збирке које мање или више у истој форми постоје и данас, а међу њима се налази и Библиотека Музеја. Остале музејске збирке чине: Збирка архивске грађе и документације, Збирка писама, Збирка рукописних дела, Збирка плаката и програма, Збирка фотографија, Збирка аудио и видео-записа, Збирка уметничких предмета, сценографских и костимографских скица и Збирка меморијалних предмета.

У првих десет година постојања Музеја, унутрашња организациона структура била је дефинисана Статутом Музеја и обухватала је шест одељења у којима је било по два или три одсека. Одељење Библиотеке, Хемеротеке и

³ Професор књижевности и српског језика у београдској Другој женској гимназији. Била је велики познавалац српског позоришта.

⁴ Премда је београдски Музеј позоришне уметности међу првима основан у Југославији, а самим тим и најбогатији грађом, његови „рођаци” у другим републичким центрима (Загребу, Љубљани, Сарајеву), биће смештени у репрезентативним историјским зградама много већег обима и музеолошких могућности.

Позоришне библиографије чинило је три одсека: Одсек библиотеке, Одсек хемеротеке и Одсек библиографије.

Према Статуту Музеја позоришне уметности Србије из 1988. године, одељења Библиотеке, Хемеротеке и Позоришне библиографије врше систематску набавку стручне и научне литературе из области историје позоришта, драмске литературе, позоришне уметности уопште и сродних уметности, прикупљају исечке о делатности професионалних позоришта и документационе материјале, воде библиотеку српске драме, сарађују са стручним и научним библиотекама и омогућавају коришћење библиотечког материјала за потребе стручног и научног рада. У овом Статуту, нису прецизиране стручне спреме запослених у Библиотеци, па самим тим ни подела послова и одговорности. Такође, према Правилнику Музеја из 1996, а касније и 2004. године, место библиотекара се ограничава на завршене студије Филозофског факултета.

Године 2013. одељење Библиотеке, Хемеротеке и Позоришне библиографије мења назив у Библиотека, Хемеротека и Дигитална колекција, које се налази под руководством библиотекара-кустоса. Поред њега, библиотечке послове обавља и архивски помоћник-књижничар са прецизно дефинисаним задужењима и обавезама. Од оснивања Музеја први пут се јасно утврђује радно место архивског помоћника-књижничара који обавља послове библиотечке делатности.

Данас Библиотека носи назив Специјална библиотека, Хемеротека и Дигитална колекција у којој су запослени библиотекар-музејски саветник, дипломирани библиотекар-информатичар и књижничар, са прецизно прописаним задужењима и обавезама.

Према *Закону о библиотечкој делатности*⁵, специјалне библиотеке у установама културе у надлежности су народних матичних библиотека у центрима округа према територијалном принципу, па се тако Одељење за развој библиотечке делатности Библиотеке града Београда као матичне библиотеке за територију града Београда, стара о развоју и унапређењу рада специјалне библиотеке Музеја позоришне уметности Србије. Увид у рад библиотеке врши се путем надзора над стручним радом, анкетним прикупљањем података о библиотечком пословању и вођењем евиденције о делатности библиотеке, стручних активности и усавршавању библиотечког кадра. Од 2011. године, Библиотека Музеја има обавезу да доставља

⁵ *Закон о библиотечко-информационој делатности*, чл. 14, 23 („Службени гласник Републике Србије”, број 52/11) <http://bds.rs/dokumenti/Zakon%20o%20bid%202011.pdf>.

тзв. *обавезни примерак* својих издања⁶, надлежној јавној библиотеци града односно Библиотеци града Београда, у циљу ефикаснијег попуњавања завичајних збирки јавних библиотека у Србији.

Простор

Према подацима о укупном простору којим располажу специјалне библиотеке у установама културе у Србији, доступним у бази *Мрежа библиоотека Србије*⁷, може се закључити да је то највећи проблем у овим библиотекама, и то не само у смислу недостатка простора за смештај грађе, већ и у погледу неадекватних услова за чување⁸.

Поводом четрдесет година Музеја позоришне уметности Србије, кустос Музеја Олга Милановић се пита „Може ли овај Музеј издржати унутрашњи и спољни притисак којем је свакодневно изложен, стешњен у просторијама минијатурног историјског здања чији се зидови не могу размакнути?“⁹ Библиотека располаже с укупно 36 m² од којих се 25 m² истовремено користи за смештај фонда, пријем корисника, радни простор за троје запослених, а остатак и као директорска канцеларија. Како Музеј нема читаоницу нити услове предвиђене за кориснике, изложбени простор се користи за услуживање корисника. Библиотека у овом тренутку располаже с укупно 217 m полица распоређених у две просторије, при чему је 22 m полица предвиђено за серијске публикације.

Фонд

Највећи део фонда Библиотеке заузимају монографске публикације које броје преко 9.000 јединица и преко две стотине наслова серијских публикација. Богатство библиотеке, од самог оснивања Музеја, остварено је захваљујући дародавцима, поклонима из приватних колекција и дугого-

⁶ Народна скупштина Републике Србије изгласала је Закон о обавезном примерку публикација (*Службени гласник РС*, бр. 52/2011) који се примењује од 24. октобра 2011. године.

⁷ База података намењена је прикупљању, обради и статистичкој презентацији података о библиотекама у Србији.

⁸ Марина Митрић, „Специјалне библиотеке у установама културе: стање и проблеми“, *Савремена библиоотека* бр. 26 (2009): стр. 41-48.

⁹ Олга Милановић, „Драгоцен ризница: четрдесет година Музеја позоришне уметности Србије“, *Полишика* (24. 11. 1990).

дишњим посетиоцима позоришта. Тако, посебну целину чине заоставштине уметника Душана Ристића¹⁰ који је даровао Библиотеци 3.000 књига и Мишела Ковачевића¹¹ чија библиотека броји нешто више од 1.000 јединица. Међу дародавцима се истичу и Миливоје Живановић, Страхиња Петровић, Милорад Волић, Радослав Веснић и многи други.

Данас Библиотека Музеја највећи део свог фонда попуњава путем континуиране размене публикација са Народном библиотеком Србије, док се најмањи део набавља куповином.

Фонд Библиотеке смештен је по систему УДК, а усвојено писмо је ћирилица. Фонд библиотеке обухвата тематске целине значајне за проучавање и бављење позоришном уметношћу. Ту се убрајају историја и теорија позоришта, позоришна критика, инострана и национална драмска књижевност, историја и теорија драме, књижевна критика, биографије истакнутих позоришних стваралаца, сценографија, костимографија и најзначајније енциклопедије и приручници из ових области.

У марту 2007. године коришћење и вођење Лисног каталога (општи, ауторски и стручни) Библиотеке Музеја позоришне уметности Србије званично је укинато. Нису познати подаци о томе када је формиран и до када је вођен, као ни ко је о каталогу водио евиденцију, али поуздано није ажуриран до марта 1996. године. Како није представљао релевантан извор података о стању фонда Библиотеке, претрага је вршена помоћу уведеног програмског пакета Biblio.¹² Након адаптације просторија Музеја 2005/2006. године, део Лисног каталога је пребачен у дрвене ормане (заједно са фондом Збирке плаката) и смештен у депоу Музеја. Картице стручног каталога такође су смештене у просторијама депоа Музеја.¹³

¹⁰ Душан Ристић (1913-1995), сликар, сценограф, костимограф и илустратор. Студирао је на Академији за примењену уметност и Академији за ликовну уметност у Београду. Усавршавао се у Паризу (1950) и Лондону (1952). Истакао се сценографским решењима многих представа, посебно у београдском Народном позоришту у којем ради од 1942. године.

¹¹ Михаило Ковачевић (1891-1961), глумац, редитељ, преводилац и историчар позоришта. Пореклом из Босне, после протеривања породице од стране аустроугарских власти школовао се у Кадетском корпусу у Санкт – Петербургу. Вратио се у Србију 1908, када је почео да глуми у Омладинском позоришту у Београду и путујућим дружинама Љ. Рајчића-Чврге и Косте Делинија.

¹² Аутоматизација библиотечког пословања у Музеју обављена је још почетком деведесетих година и први тада уведени програмски пакет био је Biblio.

¹³ Подаци преузети из *Белешке о укидању сѝручној лисној кайалоја*, 29. март 2007. године.

Од краја 2008. године Библиотека Музеја позоришне уметности Србије постала је чланица COBISS¹⁴ система.¹⁵ Иако је постојала техничка могућност конвертовања, због многих пропуста код иницијалног уноса података о фонду у Biblio систему, испоставило се да је далеко једноставније да се уради ретроактивни унос старог фонда Библиотеке са паралелним уносом новопрстиглих публикација.

У току редовне ревизије фонда, обављене током 2014. године, комплетан фонд Библиотеке обрађен је у COBISS систему.¹⁶ Тек након увођења система COBISS³¹⁷, омогућено је да резултати ревизије фонда серијских публикација постану доступни јавности.

Библиотека Музеја позоришне уметности Србије поседује богату збирку старих и ретких књига из осамнаестог и деветнаестог века, која се са посебном пажњом попуњавала. Најстарија књига је издање Голдонијевих комедија из 1761. године. Међу најранијим књигама налазе се париско издање Расинових дела из 1769. године, дела Молијера штампана у Берлину 1788, корисна илустрована издања попут Гогољевог *Ревизора* из 1885. године са фотографијама поставке Императорског московског малог театра, као и издање Шекспирових комада из 1882. са илустрацијама сер Џона Гилберта. Посебно место ове збирке чине преводи Милована Видаковића, Јована Хаџића и Божидара Радичевића, штампани средином 19. века, затим Доситејево *Собраније* из 1793. године, *Трагедиа сирјеч њечалнаја њовјесїи о смерїи њосленаїо царја сербскаїо Уроша њеїаїо и о њаденији сербскаїо царсїива* Јована Рајића, штампана у Будиму 1789, Видаковићева *Историја о њрекрасном Јосифу* из 1805. Изузетну вредност имају дела Јоакима Вујића, П.П. Његоша и Ј. С. Поповића (издвајају се *Пуїшешесїивије њо Србији* из 1828, *Крешїиалица* из 1814, *Лажни цар Шїеїан мали* штампан 1851. у Трсту, *Свеїислав и Милева* из 1827, *Милош Обилић* из 1828). Међу значајним публикацијама налазе се и годишњаци, репертоари, извештаји и поменици од оснивања позоришта у Новом Саду, Београду и другим градовима у Србији.

Библиотека поседује и значајну збирку српских периодичних публикација из друге половине 19. века. Међу њима би требало издвојити комплете листа Српског народног позоришта *Позоришїе* (од првог броја који је

¹⁴ Кооперативни online библиографски систем и сервис.

¹⁵ Укључена у систем COBISS.SR, 31. 3. 2009. године.

¹⁶ Библиотеке целине још увек нису пописане због њиховог смештаја у просторијама депоа Музеја.

¹⁷ У марту 2015. године, Библиотека Музеја прешла је на опрему COBISS3.

изашао 1871. године), као и појединачне бројеве часописа *Бранково коло*, *Јавор*, *Спиражилово* и многих других драгоцених наслова који сведоче о културним и историјским догађајима везаним за наше поднебље.

Не би требало изоставити ни богату збирку драмских дела, како класичних тако и савремених домаћих и страних аутора, драгоцену збирку либрета на домаћим и страним језицима, као и стручну литературу из области теорије и историје позоришта, музике, балета и сценских уметности. Библиотека Музеја прати дешавања у позоришту кроз прикупљање савремених позоришних часописа међу којима се посебно издавају позоришни листови *Сцена*, *Позоришће*, *Лугус*, *Спешарти*, *Orchestra* као и прикупљањем пратећих каталога позоришних фестивала.

Корисници

Један од основних циљева Библиотеке је да адекватним приступом изађе у сусрет корисницима и њиховим потребама. Круг корисника који се служе збиркама Музеја изузетно је узак (броји нешто више од 1.000 позоришних љубитеља, корисника и сарадника, поред запосленог особља). Поред кустоса и сарадника Музеја, фонд Библиотеке користе и запослени у сродним установама, професори факултета у склопу београдског Универзитета и Универзитета уметности, научни радници чија су интересовања усмерена на истраживања у области позоришне уметности и студентидипломских и постдипломских студија уз писану препоруку професора или ментора.

Радно време Библиотеке усклађено је с радним временом Музеја. Библиотека је радним данима била на располагању корисницима од 10 до 14 часова. Од средине 2014. године, у складу с новим радним временом Музеја, она је корисницима доступна у две смене: од 10 до 14 и од 12 до 16 часова. Задужења запослених подразумевају стручну помоћ и упознавање са попуњеном литературом.

Библиотека има строго утврђена правила коришћења фонда. Приликом издавања материјала није дозвољено изношење публикација ван Библиотеке, већ се позајмљена грађа може користити искључиво у просторијама Музеја. Библиотечки материјал се пре издавања задужује реверсом, попуњеним тачним подацима о истраживачу, теми истраживања, односно пројекта. Ови подаци су врло драгоцени за вођење статистике коришћења фонда Библиотеке Музеја, пошто пружају евиденцију о најпопуларнијим и најчешће истраживаним позоришним темама у нашој земљи и иностранству.

Пројекти

На конкурс Министарства културе и информисања Републике Србије за 2009. годину Библиотеци Музеја одобрена су средства за рестаурацију и конзервацију дела Фонда старе и ретке књиге. У оквиру овог пројекта одвојено је 80 публикација за конзервацију и рестаурацију у Народној библиотеци Србије у Београду. Руководилац пројекта била је библиотекар-музејски саветник Ирина Стојковић Кикић, док су заштиту публикација извршили стручњаци Одељења за заштиту, конзервацију и рестаурацију Народне библиотеке Србије, на челу са начелником одељења Жељком Младићевићем. Пројекат је завршен средином октобра 2010. године.

Крајем 2014. године обновљена је сарадња са Одељењем посебних фондова Народне библиотеке Србије¹⁸, када је приложен списак старе и ретке књиге¹⁹ из фонда Библиотеке МПУС које испуњавају критеријуме за процену старе и ретке библиотечке грађе.

Суочени са наведеним проблемима као што су неадекватни услови за рад са корисницима и недостатак простора за смештај грађе, почетком 2008. године Библиотека Музеја започиње пројекат дигитализације фондова Музеја позоришне уметности Србије у Београду како би својим корисницима омогућила потпуно бесплатан и отворен приступ грађи у електронској форми. Дигитална база податка Музеја – *Театрoслов* „обухвата електронски репертоар свих позоришта на територији Србије од почетака професионалног позоришног живота (19. век) до данас, базу персоналних картона позоришних уметника, базу позоришних фестивала и гостујућих представа. Посебан сегмент чини репозиторијум дигиталних колекција формиран на основу фондова збирки Музеја позоришне уметности Србије и дигитализоване грађе чији се оригинали чувају у позориштима или у приватном поседу”.²⁰ Корисницима су омогућени једноставан приступ и претрага помоћу више дефинисаних параметара, при чему се на резултате претраге директно везују релевантни документи из дигиталних колекција.

¹⁸ Почетком 2008. године први пут се покреће идеја о регистровању културних добара.

¹⁹ Према критеријуму „Закон о културним добрима” (*Службени гласник РС*, бр. 71/94), у фонду Библиотеке чува се 105 штампаних књига објављених на српскословенском, рускословенском (у српској употреби), славеносрпском и српском језику насталих од 1867. године.

²⁰ Ирина Стојковић Кикић, „Развој хемеротеке Музеја позоришне уметности Србије”, *Театрон* бр. 162/163 (2013): стр. 107-140.

Дигитална база *Театрослов* садржи преко 60.000 јединица (позоришта, позоришне представе, персонални картони...), позоришне критике из фонда Хемеротеке, старе позоришне часописе штампане до 1944. године из фонда Библиотеке, део Аудио и видео-збирке и Збирке програма и плаката. У току је рад на Збирци фотографија и повезивање скенираних материјала с постојећим предметницама.²¹

Преко званичног сајта Музеја може се приступити каталогу дигиталне библиотеке МПУС, где је омогућен приступ најчешће траженим или врло ретким публикацијама, као и публикацијама које се због физичких оштећења не издају на читање. У посебној целини издвојена су Издања Музеја позоришне уметности Србије, где се могу листати изложбени каталози, монографије, позоришни часопис *Театрон*, као и Библиотеке посебних издања *Савремена српска драма* и *Драмска баштина*.

Крајем октобра 2013. године у Музеју позоришне уметности Србије у Београду презентовани су модели приступања и основне технике претраживања EBSCO²² база за подручја Србије. У том периоду Библиотека Музеја користила је период пробног приступа базама *Internationa Bibliography of Theatre & Dance Full text* и eBook Academic Collection, са преко 118.000 књига из свих академских области да би током 2015. био обезбеђен целовит приступ базама све до октобра 2016. године.

²¹ Дигитална база података *Театрослов* и процес дигитализације збирке Хемеротеке Музеја позоришне уметности Србије, представљен је у елаборату идејног творца и аутора пројекта, Ирине Стојковић Кикић, „Развој хемеротеке Музеја позоришне уметности Србије”, *Театрон* бр. 162/163 (2013): стр. 107-140.

²² Окупља велики број библиографских база података, као и базе података с пуним текстом из различитих области знања. Осим *Internationa Bibliography of Theatre & Dance Full text*, доступне су Business Source Complete, SocINDEX, CINAHL, ERIC, MEDLINE, Library information Science & Technology Abstracts, GreenFILE, Academic Search Complet и многе друге.

Закључак

Да је постојала свест о чувању драгоцене позоришне грађе и оснивању театролошке библиотеке, сведочи иницијатива Музеја позоришне уметности Србије из 1957. године за покретање *Друштва за проучавање позоришта*.²³ Чињеница да није постојао позоришни институт, као ни да архиви позоришта и специјалне библиотеке са стручним театролошким публикацијама нису били сређени, подстакла је Управу Музеја да организује Друштво које би саветовало сродне институције о чувању и сређивању позоришне документације и историографије.²⁴

Данас се одељења Музеја позоришне уметности Србије у Београду угледају на мисију својих претходника и чувају предмете значајне за научна проучавања класичне драмске, оперске и балетске уметности као и нових мултимедијалних сценских форми.

Приоритет Библиотеке Музеја позоришне уметности Србије представља рад на ретроактивној каталогизацији посебних музејских збирки у COBISS систему. Прва фаза рада на каталогизацији музејске грађе подразумева обраду драгоцене Збирке аудио и видео-записа. Фонд аудио и видео-записа чине грамофонске плоче, магнетофонске траке, аудио- касете, видео-касете и компакт-дискови. Материјал забележен на њима већином се односи на национално позориште и креације домаћих уметника, али у збирци постоје и снимци иностраних извођача. Након тога се обрађују преостале музејске грађе као што су позоришни програми и плакати, фотографије, архивска грађа која ће бити претражива и доступна широј публици. Овај пројекат подразумева сарадњу и консултације са стручним тимом Народне библиотеке Србије, као и стручну обуку запослених у Библиотеци Музеја.

Полазећи од значаја библиографије за истраживачки рад, циљ Библиотеке је да посебну пажњу посвети изради библиографије позоришних часописа који су неисцрпни и значајни извор за изучавање сценске уметности којима се у својим истраживањима свакодневно служе и театролози и академска популација. Још увек недостају њихов детаљан преглед, опис и детаљна анализа, због чега запослени инсистирају на изради темељних библиографија позоришних часописа. Ова грађа заслужује посебну пажњу, јер је

²³ У оквиру Стеријиног позорја у Новом Саду, 1957. године Музеј је покренуо иницијативу за оснивање Друштва које би се борило за признање и афирмацију позоришне области у нашој средини.

²⁴ „Оснива се Друштво за проучавање позоришта”, *Борба* (22. 12. 1958.).

деценијама била незаобилазни материјал и често једина грађа у којој су се могли наћи подаци о историји српског позоришта.

Како је Библиотека Музеја позоришне уметности Србије поставила себи задатак да прати нове технологије и ради на побољшању и развијању свог пословања и услуга, корисницима је увек на располагању званична страница Музеја у оквиру које су заступљене и Дигитална библиотека која се свакодневно допуњује новим јединицама грађе, Дигитална база подата *Театростров* која расте из дана у дан, затим *Online сјтална иосјтавка Историја српског позоришта* која представља и прву виртуелну изложбу Музеја, као и online верзије редовних музејских изложби и снимци наших програма.

Литература:

1. Jovanović Sl. A. „Stvaranje pozorišnog muzeja”. *Republika*, (1953). (na ćirilici)
2. Milanović, Olga. „Dragocena riznica – četrdeset godina Muzeja pozorišne umetnosti Srbije”. *Politika* (24. 11. 1990). (na ćirilici)
3. Mitrić, Marina. „Specijalne biblioteke u ustanovama kulture – stanje i problemi”. *Savremena biblioteka* br. 26 (2009): 41-48. (na ćirilici)
4. Nikolić, Milena. „Muzej pozorišne umetnosti Srbije”. *Godišnjak grada Beograda* br. 1 (1954): 349-352. (na ćirilici)
5. „Osniva se Društvo za proučavanje pozorišta”. *Borba*, 22.12.1958. (na ćirilici)
6. Pravilnik o radu Biblioteke Muzeja pozorišne umetnosti Srbije – Ustanove kulture od nacionalnog značaja (specijalna biblioteka) [na osnovu člana 53. i 55. Statuta Muzeja pozorišne umetnosti Srbije U Beogradu], 2011. (na ćirilici)
7. Stojković Kikić, Irina, „Razvoj hemeroteke Muzeja pozorišne umetnosti Srbije”. *Teatron* br. 162/163 (2013): 107-140. (na ćirilici)
8. Šukuljević-Marković, Ksenija. *Pedeset godina Muzeja pozorišne umetnosti Srbije, 1950-2000* Beograd: Muzej pozorišne umetnosti Srbije, 2000. (na ćirilici)

Olja Stojanović

Museum of Theatrical Arts of Serbia

Cultural Institution of National Significance

olja.stojanovic@mpus.org.rs

THE LIBRARY OF THE MUSEUM OF THEATRICAL ARTS SINCE ITS FOUNDATION UNTIL NOW

Abstract

This article is dedicated to the Library of Museum of Theatrical Art in Belgrade, with the intention of representing its historical development, since the year 1952, when first mentioned as the *Department of Library, Press clipping and Theatre's bibliographical collection*, until the time of forming of the modern department of *Library, Press clipping and Digital collection*. It presents reader with the organization of work in the Museum, with the emphasis on the defined jobs in Library itself, that are materialized through work with users, collecting, studying and preserving materials of historical and development importance for the theatrical art in Serbia. This article provides a valuable introspection into the Library's fund, counting over 9.000 monographic, and over 200 units of serial publications. Also, it is focused on the issue of the lack of storage space and inadequate work conditions when it comes to working with users in Library premises. In addition to this, it reflects on the project of digitalization of funds of Museum of Theatrical Art of Serbia, which started at the beginning of 2008, with the goal of providing users with information services outside of the Museum's premises. The ending part of the article on Library of the Museum of the Theatrical Art of Serbia emphasizes priorities in Library's work and promotes activities in the forthcoming period.

Keywords: Library of the Museum of Theatrical Arts of Serbia, Museum of Theatrical Arts of Serbia, Special Type of Libraries, Collections, Cataloging System, Digitalization, *Teatroslov*, Press clipping

Примљено: 31. августа 2016.

Исправке: 9. септембра 2016.

Прихваћено: 22. септембра 2016.